

EUROPE DIRECT
Jõhvi

MEIE EUROOPA

Europe Directi Jõhvi teabekeskuse infoleht

Nr 54 Laupäev, 26. oktoober 2024

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Mitmekesisem majandus toob regioonile jõukust ja inimestele valikuvõimalusi

■ Muutuv majandus toetub üha rohkem väikeettevõtetele, kes suudavad pakkuda samamoodi stabiilset teenistust ja häid töötingimusi nagu suurtööstuski. Metallitööstusega tegelev Elvarem Jõhvis ning pinglagede ja valguslahenduste tootja Saros Est Narvas on selle kohta head näited.

Jõhvi äriparki tootmishoone ehitatud osatööstuse Elvarem on 14 töötajat. Ettevõtte põhitegevuseks on kvaliteetne CNC treimine ja freesimine, mis võimaldab valmistada täpsust nõudvaid detaile erinevatele tööstusharudele. Jõhvis allhankena valminud detailid rändavad suurtes konstruktsioonides üle maailma.

"Head töölist on raske leida ja kui sa leiad, siis tuleb teda hoida," ütles osatööstuse Elvarem juhataja Nikita Soroka, kelle arvates on ühtviisi olulised nii meeldiv töökeskkond, hea palk kui ka inimlik suhtumine.

"Töötingimused on meil ühed Ida-Virumaa paremad: tootmishoone on nüüdisaegne ja valmis 2020. aastal. Meil on saun, teeme reedeti saunaõhtuid," toi ta mõned näited.

Koduse õhkkonna loovad ka ettevõtte juhiga tööl kaasas käivad koerad, kes armastavad inimeste seltsi.

"Oleme kõik sina peal, ma ei istu kusagil troonil. Ma loodan, et inimesed hindavad seda, sest enamik on siin töötanud enam-vähem sama kaua kui minagi," rääkis Nikita Soroka, kes võttis isalt firma juhtimise üle kolmteist aastat tagasi. Ettevõtte ise alustas tegevust juba 1995. aastal ja on erinevates majandusoludes püsima jäänud.

✓ Ettevõtte laieneb ja võtab töötajaid juurde

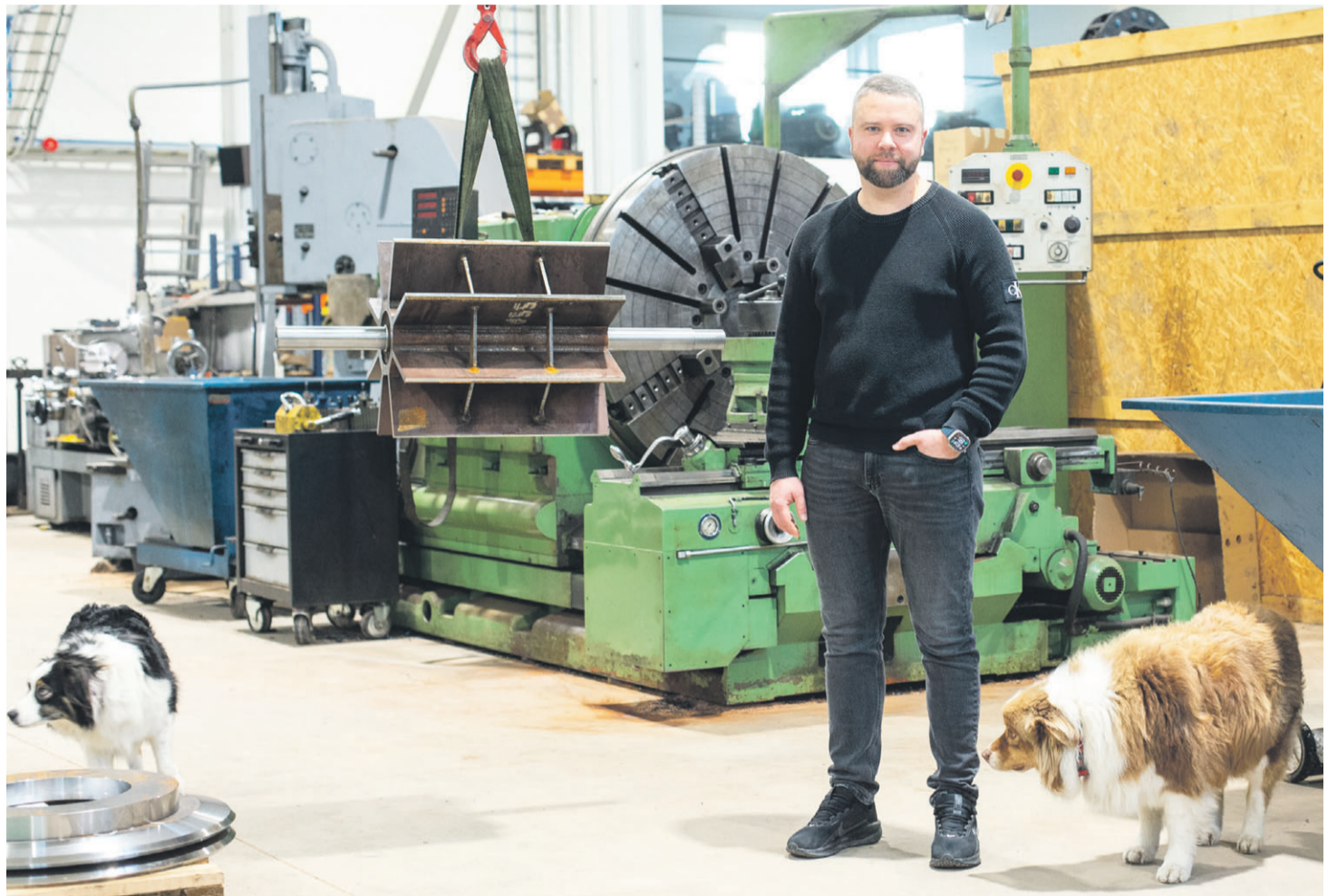
Ka palkade pärast ei pea väikeettevõtte juht silmi maha lööma.

"Tootmishoone peale saime toetuse Riigi Tugiteenuste Keskuselt. Selle tingimuseks oli, et tuli luua viis töökohta, mille palk oleks Eesti töötleva tööstuse keskmine, aga me maksame rohkem. Järgmisest nädalast läheb lahti ehitus ja me laiendame hoonet: tuhandele ruutmeetrile lisandub veel seitsesada. Selleks saime toetust Õiglase Ülemineku Fondist ja jälle tuleb luua viis töökohta vähemalt keskmise palgaga."

Nikita Soroka sõnul aitab töötajate motivatsiooni hoida kõrgel seegi, et töö pole monotoonne ja saab töötada erinevate pinkide peal. "See on oluline eriti meestele, kes taluvad rutiini halvemini kui naised. Üksi ei tee niikuinii midagi ja kui töötajatel pole motivatsiooni, siis ei lähe ka firmal hästi."

✓ Narvalaste kätetööd näeb Kaunasest Kaironi

2007. aastast Narvas tegutsev osatööstuse Saros Est valmistab kaubamärgi Saros Design all ping- ja tekstiililadesid ning valguslahendusi. Narvalaste kätetööd näeb näiteks kaubanduskeskustes Kaunas, Dubais ja Kairis, aga ka kodulinna

Väikefirmasid võib võrrelda perega. Elvarem loovad koduse õhkkonna ettevõtte juhi Nikita Sorokaga tööl kaasas käivad koerad. Tootmishoones on ka saun, kus üheskoos pärast töönädalat lõogastada.

MATTI KÄMÄRÄ

Astri keskuses. Loetelu võib jätkata Itaalias asuva Bari linna rahvusvahelise lennujaamaga, samuti hotellide, kasiinode, söögikohtade, kontorite ja eramajadega üle maailma.

2011. aastal külastastas Narva firmat toonane Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves, öeldes, et presidendi kantsleil on ülesanne leida huvitavaid, ettevõtlikke ja uuendusmeelselt mõtlevald inimesi ning ettevõtteid.

Praegu on ettevõttes 27 töötajat ja viimastel aastatel on inimeste arv püsinud stabiilne, ütles osatööstuse Saros Est juhataja Vladislav Boborenko. Stabiilsuse taga on asjaolu, et enamik toodangust läheb ekspordiks ning tellijaid on paljudel turgudel.

"Sel juhul ei mõju kriis mõnes riigis või regioonis müügile nii valusalt. Kui Eestis on praegu ma-

janduslangus ja seda on eriti näha ehitusturul, siis teistes regioonides, näiteks Lõuna- ja Kesk-Euroopas, pole see nii tuntav. Seetõttu saab alati tegutseda neil turgudel, mis on vähem kannatada saanud," rääkis Vladislav Boborenko, lisades, et Euroopa Liidu liikmesriikide kõrval on praegu oluliseks turuks Lähis-Ida.

✓ Kuni kümme töökeelt

Eksportiv ettevõtte pakub ka põnevamaid võimalusi eneseteostuseks.

"Võib-olla mitte kõigile töötajatele pole tähtis, kellele nad toodangut teevad, aga müügiga tegeleva-

tele inimestele tähendab see rahvusvahelist suhtlust ja välislahetust. Töö on palju huvitavam kui kohalikul turul müüginemena tegeledes," tões Vladislav Boborenko. Ettevõtte on sõltuvalt turgudest 8-10 keelt, kuna tuleb suhelda ostja keeles.

Milliseid plusse näeb kogenud juht väikefirmal?

"Töötaja jaoks on plussiks individuaalne lähenemine – väikesed firmad on nagu pered. Kui rääkida majandusest laiemalt, siis on väikeettevõtte hädavajalikud, sest nad teenivad suuri. Ainult suureettevõttele ei saa panust teha," arvas Vladislav Boborenko.

Ettevõtete suurus ei ole üks ühele seotud töötajate palgaga

Ida-Viru Ettevõtluskeskuse vanemkonsultant LAURI JALONEN:

Ida-Virumaa on viimased sada aastat olnud tuntud kui põlevkivimaa. Maakonna ettevõtluse selgrooks on olnud põlevkivi kaevandamine, töötlemine ning põlevkivist elektrienergia tootmine. Nüüd on selge, et põlevkivi kaevandamine endises mudelis enam kestlik ei ole. Maakond vajab majandusmudeli uuendamist ning sellele aitab kaasa ka Õiglase Ülemineku Fond. Sealjuures on oluline lähtuda talupojamõistusest tulenevatest põhimõtetest.

1. "Ära hoi a mune ühes korvis"

Üks suur ja valitsev tööstusharu on mõnes mõttes muidugi mugav lahendus, lihtne ja arusaadav. Samas on meie aastakümnetepikk kogemus näidanud, et tagasilöögid selles ühes majandusharus annavad kiiresti valusa hoobi kogu maakonna elule. Ida-Virumaal on just põlevkivisektori episoodilised tööjõuvajaduse kokkutõmbumised olnud põhiliseks ajendiks inimeste väljarände regioonist. Tagajärjek on nutune demograafiline seis maakonnas.

2. "See, mis kellelegi meeldib, on tema meelest ilus"

Edukate regioonide üheks iseloomulikuks jooneks on mitmekesisus. Inimesed on erinevate huvidega ning tahavad erinevaid töökohti eri valdkondades. Selleks peab regioonis tegutsema eri suurusega ja eri valdkondades hõlmatud ettevõtteid.

Suure osa ühiskondlikust heolust loovad väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad. Kui regioon suudab pakkuda erinevaid töökohti erinevates sektorites, on lootust, et regioon suudab olla atraktiivne koht, kuhu tahetakse tööle ja elama tulla.

3. "Suurus ei ole oluline"

Ettevõtete suurus ei ole üks ühele seotud töötajate palgaga. Ka põlevkivisektoris, kus keskmine palk on kõrge, leidub suurema ja väiksema palgatasemega töökohti. Samamoodi võib leida erinevat palgataset väikeettevõtjate hulgas. Töökoha stabiilsus sõltub nii suure kui väikese ettevõtte puhul niikuinii turust.

Viimaste aastate arengud on näidanud, et nii suured kui väikesed ettevõtted reageerivad turul toimuvatele muudatustele kiiresti. Kui on vaja, tõmmatakse töökohti käbedalt kokku, ja kui vaja, otsitakse hoogsalt tööjõudu juurde.

Heas majandusmudelis on riskid hajutatud, mis tähendab, et regioonis tegutseb nii suuremaid kui väiksemaid ettevõtteid ning kaetud on erinevad sektorid. On olemas nii põhilist jõukust tekitav tootmine kui ka teenus- ja loomemajandus, mis loob atraktiivse elukeskkonna ning valikuvõimaluste mitmekesisuse meestele ja naistele, noortele ja vanadele ning erinevate huvidega inimestele.

Lõpuks on ikkagi ettevõtjad need inimesed, kes loovad töökohti ja võimaluse ühiskondliku rikkuse kasvaks. Keskkonnas, kus ettevõtjaid on rohkem, on ka jõukust rohkem.

Ida-Viru tööturg on muutunud kirjumaks

Töötukassa Ida-Virumaa osakonna juhataja ANNEKI TEELAHK:

Varem rääkisime, et head palka ja huvitavat tööd saab ainult meie suureettevõtetes Enefitis ja VKGs. Seal on jätkuvalt hea palk ja huvitav töö, aga kõrval on tulnud erinevad väiksemad ja keskmised ettevõtted. Üle 2000 euro suurust palka makstakse mitmesugustes valdkondades: osas tootmisettevõtetes ja ehituses oskustöölisele ning spetsialistidele, aga juurde on tulnud ka haridus, sotsiaal, tervishoid, haldus.

Tööturg Ida-Virumaal on juba praegu kirjumaks muutunud ja uued ettevõtted muudavad pilti veelgi. Usun, et talvel ja kevadel hakkab uutest ettevõtetest juba rohkem uudiseid tulema, näiteks nendest, mis on seotud Jõhvi loodava filmilinnakuga. Praegu me lükkame lumepalli mäe otsa ja kui ta ükskord veerema hakkab, on kõik rõõmsad.

Töötukassa aitab põlevkivisektori töötajatel kohaneda valdkonna tööjõu vajaduse kahanemisega ning liikuda sujuvalt tööle teistesse valdkondadesse. Õiglase ülemineku rahastuse abil toetame nii töökoha vahetamist kui ka uute oskuste või teadmiste omandamist.

Töölle asumise toetus on näiteks mõeldud neile põlevkivisektoris töö kaotanud inimestele, kes asuvad uuele tööle teises sektoris lühikese aja jooksul. Motiveerime inimest, et ta ei jääks nõutult töötuna koju istuma, kaotades oma kvalifikatsiooni ja töötamise harjumuse. Toetust makstakse samal ajal, kui inimesele juba laekub palk uuel töökohal, mis tähendab tuntavat palgalisa ja aitab kiiremini uue eluoluga kohaneda.

Lisaks on võimalik omandada uusi oskusi nii taseme- kui ka täiendusõppes. Õppeprogrammidega pakutavad erialad lähtuvad just Ida-Virumaa muutuva ja mitmekesisuva majanduse vajadustest.

